Přízeň královny Anny

INTRIKY NA DVOŘE TUDOROVCŮ

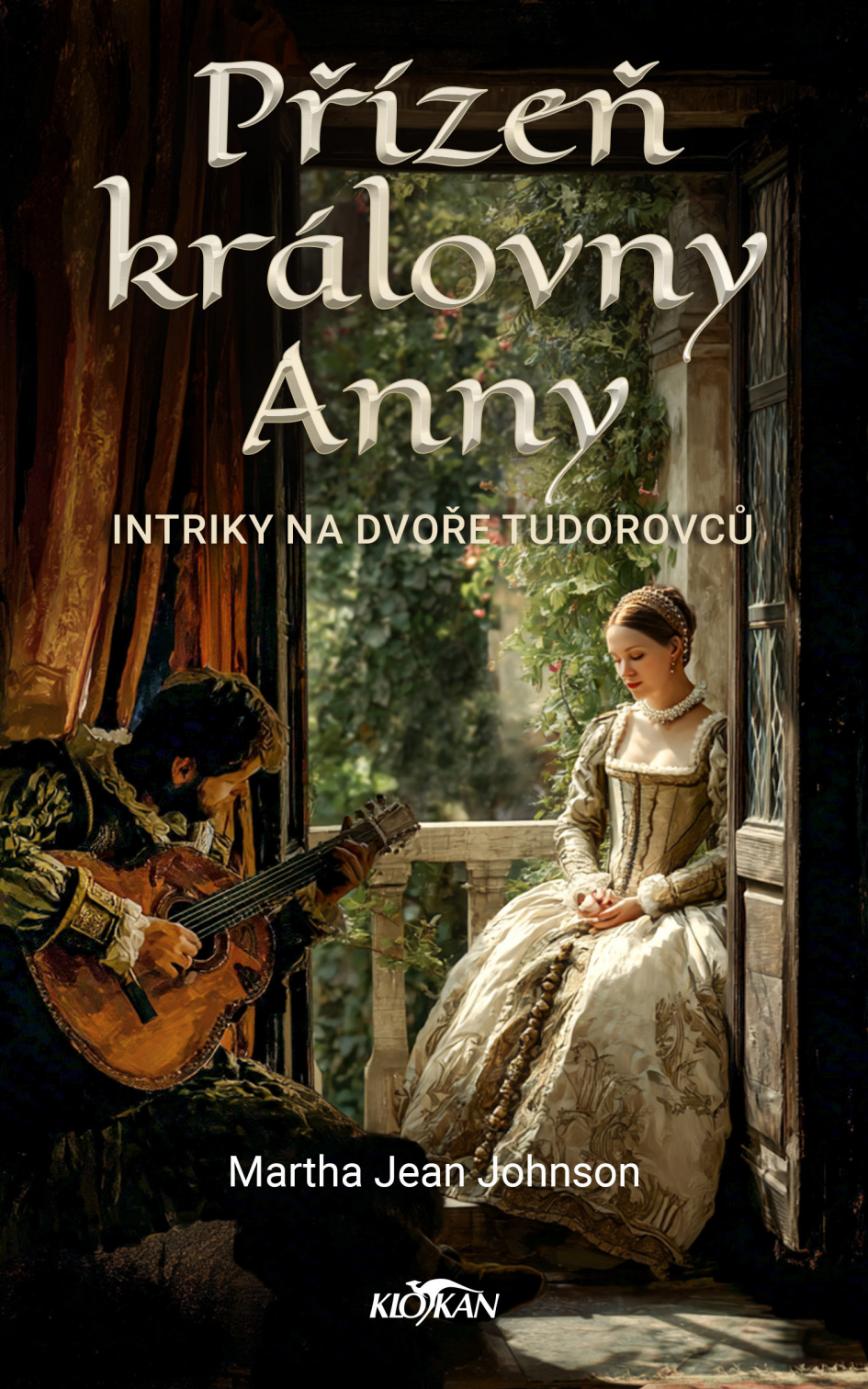

Martha Jean Johnson

KLOKAN

AL press

edice KLOKAN

Copyright © 2025, Martha Jean Johnson
Translation © Jaroslav Žerávek, 2026
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.
Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z anglického originálu THE QUEEN'S MUSICIAN
vydaného v roce 2025
nakladatelstvím SparkPress
přeložil Jaroslav Žerávek
Redakční úprava Jana Pleskotová
Grafická úprava obálky Filip Šmalec
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,
v edici Klokan, 2026
shop@alpress.cz
Vydání první

ISBN 978-80-7695-760-2

Chvíli měl jsi víc, než ti náleželo.

sir Thomas Wyatt, 1536
o životě Marka Smeatona

ČÁST PRVNÍ

KARDINÁL

1

OBLOUK ZÁPLETKY

1. května 1536
Mark Smeaton, londýnský Tower

Slyším veslaře na Temži. Až do mé cely doléhají jejich hlasy a zvuk vesel čeřících vodu. Zdraví se navzájem a hovoří o počasí a blížícím se odlivu. Z namáhavé práce je musí bolet tělo, ale já bych si s nimi rád vyměnil místo. Nesedí v okovech uvnitř Toweru. Když zvednou hlavu, vidí oblohu.

Až do včerejška jsem se považoval za šťastného, šťastnějšího než většina lidí. Byl jsem královým oblíbeným hudebníkem a žil v pohodlí jeho paláců. Věnovat se hudbě mi nikdy nepřipadalo jako práce. Ale pak pro mě poslal Thomas Cromwell. Jel jsem do jeho domu a hrál jeho hostům. Potom jsem s ním vypil pohár vína a hovor se stočil na Annu Boleynovou. A tu chvíli mě štěstí opustilo.

Dnes mě strážní provedli labyrintem chodeb, otevřeli celu a strčili mě dovnitř. Donutili mě usednout na podlahu, zatímco připravovali řinčící řetězy – na ten zvuk nikdy nezapomenu. Na zápěstí mi nasadili okovy a řetězy zavěsili na háky na zdi. Jeden z nich pronesl: „Jsi mrtvý, přítelíčku. Teď ti už nikdo nepomůže.“ Držel jsem hlavu vzpřímeně a pohlédl mu do očí. „Shnij v pekle,“ dodal.

Do cely proniká jen tenký paprsek světla úzkým okénkem. Šaty mi páchnou potem strachu. Pronásledují mě obrazy

z minulé noci a já se je snažím zapomenout – vydýchaná místnost, Cromwellovi hrdlořezové, jeden z nich vytahuje z ohně rozžhavený pohrabáč. Je po všem, říkám si, nebo to všechno byl jen sen. Opakovaně jsem se snažil ten sen opustit. Probuď se. Otevři oči. To přece nemůže být pravda. Modlím se, abych byl zpátky ve svých pokojích v paláci a cítil na tváři hladké bílé povlečení. Ale od začátku mého utrpení uplynuly už hodiny. Musím se smířit s tím, co mi říkají smysly.

Zápletka je teď už jasnější. Uvědomuji si význam těchto událostí pro krále. Všichni jsme si všímali jeho potlačované zuřivosti a touhy zbavit se jí. Jejich hádky nebraly konce. Bouchaly dveře, létaly poháry – jako by po sobě plivali jed. Cromwell tedy vymyslel plán, jak ji odstranit, plán, který určitě vyjde. Tvrdí, že měla milence, včetně nejbližších přátel Jeho Veličenstva. Z důvodů, které mohu pouze hádat, přihodil i moje jméno: Mark Smeaton, hudebník a skladatel, obdivovaný jako zpěvák a loutnista.

Má ten strážný pravdu? Jsem už skutečně mrtvý? Chvílemi je mi to jedno. Většina pobytů v Toweru končí popravou nebo šílenstvím. Slyšel jsem o vězních, kteří přišli o rozum, když poslouchali výkřiky mužů na mučidlech. Ale zaháním tyhle hrůzné představy a soustředím se na několik ubohých semínek naděje: ještě jsem nebyl souzen a odsouzen. Udělal jsem, co Cromwell chtěl, a on mi slíbil, že budu žít.

Tvrdil, že královnu pošlou pryč a ostatní budou obviněni z velezrady. Řekl, že když se přiznám, budu moct tajně opustit Anglii. Jeho „přesvědčování“ bylo působivé a já ten zlovolný dokument podepsal. Ale neřekl, jak dlouho budu muset čekat. Mohou to být dny, týdny nebo měsíce. Zatím budu trávit čas jako troska a nenávidět se za to, co jsem udělal.

A stejně to všechno může být lež. Cromwell se rozhodně netěší pověsti čestného muže.

Jen jedna jediná věc mě odvádí od nejtemnějších myšlenek – vzpomínka na život, o nějž jsem přišel. Minulý týden

jsem se vydal na projížďku po venkově a zastavil koně, abych si vychutnal výhled. Snil jsem přitom o úchvatné mladé ženě, jíž patří moje srdce a která je inspirací pro mou hudbu. Vybavil se mi vtip, který jsem vyprávěl svému nejdražšímu příteli, muži, jemuž bezvýhradně důvěřuju. Kopce a stromy se teprve začínaly zelenat, nová barva nahrazovala starou. Vysoko na obloze jasně zářilo slunce, jako to bývá počátkem jara. Představuju si sám sebe toho dubnového rána, s obyčejnými myšlenkami a plány na příští týden.

Jenže jsem uvězněný v téhle cele a moje vyhlídky jsou v nejlepším případě mizerné. Budu mít dost času přemýšlet o všech svých skutcích v době, kdy královnou byla Anna Boleynová. A třeba pak pochopím. Život, jaký jsem znal, je nenávratně pryč – bez ohledu na to, zda mě ve čtyřiadvaceti letech čeká vyhnanství nebo smrt. Teď je mým jediným přáním spatřit ještě jednou dva lidi, které miluju nade vše… jen ještě jednou… na pár chvil. Ale pochybuju, že to Cromwell dovolí.

2

NEVYSLYŠENÁ VAROVÁNÍ

O sedm let dříve, říjen 1529
Mark Smeaton, Hampton Court Palace

Moje lucerna sotva ozařovala okolí, když jsem bral schody po dvou. Jenže po těchhle točitých schodech jsem chodil už od svých sedmi let. Znal jsem každý kámen a ohyb. Když mě povolali uprostřed noci, nebyl jsem si jistý, oč jde.

Jen pár minut předtím na moje dveře zabušil starý John.

„Vstávej. Posílá pro tebe mistr Peter. Máš hned jít do kaple."

Starý sluha držel v ruce svíčku ze včelího vosku a mluvil důrazně, což u něj nebylo zvykem. *Přišla velká voda nebo hoří*, pomyslel jsem si a vyskočil z postele. Sbormistr nejspíš potřebuje moji pomoc při zachraňování cenných nástrojů a partitur. Proč jinak by pro mě posílal před svítáním? Ale neslyšel jsem žádné vyzvánění ani křik – nic, co by naznačovalo, že je církev v ohrožení. Starý John mi nic nevysvětlil, jen dodal: „Přinesu ti lucernu. Běž za ním nahoru."

„Co se děje?"

„To se brzo dozvíš."

Rychle jsem si opláchl obličej studenou vodou, oblékl se a obul. Běžel jsem palácem a bez povšimnutí míjel působivé kardinálovy vlámské tapiserie a nádherná umělecká díla z italského bronzu. Nikoho jsem nepotkal, až na pár ospalých

sluhů a strážných. Někteří se opírali hlavami o zeď a podřimovali, protože nikdo nebyl vzhůru, aby je pokáral. Venku jsem prošel zahradami, v nichž jindy zářila záplava červených a zlatavých květin, vysázených do kruhů a čtverců. Jenže v měsíčním světle byly jejich květy šedé a studený vzduch mrazil v zátylku. Litoval jsem, že jsem si nevzal plášť.

V kapli jsem chvatně prošel labyrintem místností v patře, kde pracovali církevní hudebníci. Mistr Peter čekal v úzké místnosti, jež vedla k varhanám, v prostoru jasně osvětleném pochodněmi. Před lety jsem tam pro něj zpíval, v den, kdy jsem přišel do Hampton Court, abych vstoupil do chlapeckého sboru. Později, jako jeho učedník, jsem sedával v této místnosti a podle požadavků sbormistra opisoval notové záznamy a ladil nástroje.

Mistr Peter držel na klíně loutnu. Podle lakovaného dřeva jantarové barvy a těla zdobeného tmavými vzory a křivkami šlo o nesmírně vzácný nástroj. „Ta je pro tebe," řekl, „od kardinála Wolseyho." Podal mi ji.

„Je nádherná." Dotkl jsem se strun a poslouchal, jak prostor zaplnily líbezné tóny. S takovou loutnou dokáže hráč okouzlit publikum. Usoudil jsem, že má nemalou hodnotu.

Kardinál býval často štědrý, ale takhle drahý dar jsem nikdy nedostal. Napadlo mě, že je to odměna za můj výkon před králem o týden dříve. Už dlouho před královskou návštěvou měla celá domácnost napilno, od hudebníků přes služebnictvo až po kuchaře. Podle většiny ohlasů si Jeho Veličenstvo vychutnávalo velkolepou hostinu, kterou pro něj kardinál připravil. Pro mě však byl důležitý pouze jeden okamžik. Hrál jsem a zpíval pro anglického krále a dostalo se mi za to pochvaly. V sedmnácti letech to pro mě znamenalo nejvýznamnější událost dosavadního života.

Zatímco jsem si vybavoval svůj triumf, všiml jsem si zasmušilého výrazu mistra Petera. Vypadal vyčerpaně. Byl mým učitelem, vždy laskavý, ale náročný. Jemu jsem vděčil za své umění a lásku k hudbě.

„Je to dárek na rozloučenou," pronesl tichým hlasem. „Kardinál odjíždí do Yorku."

„Do Yorku? Na jak dlouho?"

„Už se nevrátí. Chce, aby sis tu loutnu nechal, a prosí tě, aby ses za něj modlil."

„Ale proč? Je nemocný?"

Mistr Peter sklonil hlavu a nejspíš zvažoval slova. Pak pomalu odpověděl: „Kardinál upadl v nemilost a byl zbaven královského úřadu. Tento palác a vše, co se v něm nachází, daroval Jeho Veličenstvu v naději, že mu bude odpuštěno."

„Ale čeho se dopustil?"

„Podle některých prý krále zklamal. Podle jiných za tím stojí jeho úplatnost."

„Je to kvůli Anně Boleynové a neplatnosti manželství?"

Mistr Peter se znovu odmlčel, ale pak mi pohlédl zpříma do očí. „Pravděpodobně."

Stejně jako celou Anglii, i Hampton Court zaplavily zprávy o králově *Velké věci* – zda papež zruší jeho manželství s královnou Kateřinou, aby se mohl oženit s Annou Boleynovou. Jeho Veličenstvo toužilo po mladší manželce, jež by mu dokázala porodit mužského dědice. Jediný královnin syn zemřel jako malý a v současnosti už bylo nepravděpodobné, že by měla další děti. Jako lord kancléř měl kardinál Wolsey za úkol přesvědčit papežský stolec, aby zrušení manželství posvětil. Tomuhle úkolu se věnoval už několik let.

„Ale kardinál přece udělal všechno, co mohl," namítl jsem. „To papež je proti."

Popravdě řečeno, *Věc* Jeho Veličenstva mi připadala špatně odůvodněná, ale copak jsem měl právo to posuzovat? Hlavním argumentem bylo, že manželství krále s královnou Kateřinou je hříšné, protože byla nejprve provdána za jeho staršího bratra – prince Artura, který zemřel v patnácti letech. Podle některých duchovních bible zakazuje vdově vzít si bratra svého manžela, ačkoli příslušné pasáže nehovořily jednoznačně. Chápal jsem však, proč tolik lidí bylo proti

zrušení manželství. Svazek krále a královny trval desítky let a nikdy jsem neslyšel, že by proti němu někdo něco namítal, dokud se neobjevila Anna Boleynová.

„Podle mě za to kardinál nemůže," dodal jsem pro jistotu. Byl jsem přesvědčený, že pokud kardinál se všemi svými schopnostmi a konexemi nedokázal králi zajistit neplatnost, tak to nesvede nikdo.

„Neměl bys mluvit o záležitostech Jeho Veličenstva," namítl sbormistr tiše, ale důrazně. „Tohle téma ti nepřísluší."

Kývl jsem, že rozumím. Vždycky jsem dbal na jeho slova. Až do této noci jsem se o královu *Velkou věc* nestaral. Lidé si o ní šeptali, ale já na to nedbal. Manželské potíže Jeho Veličenstva jsem bral jako pohádku o nějakém mytickém vladaři v daleké zemi. Nezáleželo mi na tom, s kým se král rozvádí nebo žení nebo jak v téhle věci rozhodl papež.

„Jenže se musíš připravit na to, že odteď budeš žít jinak," pokračoval mistr Peter. „Hampton Court je majetkem krále."

Když jsem ta slova uslyšel, stáhl se mi žaludek – svitlo mi, že tahle situace ovlivní celý můj život. Jestliže Hampton Court už nepatří kardinálu Wolseymu, co bude se mnou? Zůstane mistr Peter i nadále sbormistrem? Pošlou mě pryč? Kardinála jsem pochopitelně litoval. Nikdy jsem od něj neslyšel jediné příkré slovo – pokud se mnou tedy vůbec promluvil. Ale do jeho služeb jsem vstoupil jako malý otrhánek a zásluhou jeho laskavosti jsem se měl dobře. Nebylo jasné, jak si vydělám na živobytí, když už nebudu bydlet v Hampton Court. Neměl jsem žádnou rodinu, k níž bych se mohl vrátit.

Mistr Peter mi vzal loutnu a uložil ji do pouzdra. „Máš tady dopis." Zvedl ho. Na červené voskové pečeti byly vyobrazené cornwallské vrány v erbu kardinála Wolseyho. „Přečteš si ho později," dodal a uložil ho k loutně. Pak kožené pouzdro zavřel.

„Třeba král změní názor," zadoufal jsem. „Kardinál mu přece sloužil spoustu let."

„O tom pochybuju. Tím, že králi daroval Hampton Court, možná zmírnil jeho hněv, jenže kardinál má mocné nepřátele.“ Měl jsem pocit, že jsem ve sbormistrově hlase zaslechl stopu hněvu, ale pak na mě pohlédl a promluvil jemnějším tónem. Musel si uvědomit můj strach.

„Jeho Eminence ti dala víc než jen loutnu, Marku. Dostalo se ti vzdělání a poctivého umu. Když jsi hrál pro Jeho Veličenstvo, dobře ses uvedl. Třeba se pro tebe najde místo mezi dvorními hudebníky nebo v jiné šlechtické rodině. Pokusím se to zařídit.“

„Děkuju, pane.“ Uklidnil jsem se. Mistr Peter vždycky držel slovo.

„Během let strávených v Hampton Court jsi získal všechno, co potřebuješ, aby ses dokázal prosadit. Pojď, chci ti něco ukázat.“

Pokynul mi, abych ho následoval. Vyšli jsme po úzkém schodišti na střechu. Odtamtud jsme měli výhled dolů na nádvoří, kde u jedněch dveří stáli sloužící s pochodněmi. Dva nádeníci právě naložili na koňský povoz těžkou truhlu a začali ji zajišťovat na cestu. Z budovy vyšel jakýsi vyšňořený šlechtic, nasedl na koně a zavolal na nádeníky, aby si pospíšili. Pak se objevil kardinálův správce George Cavendish a jeho písař Thomas Cromwell. Mlčky se postavili ke zdi.

Když se objevil kardinál, zhrozil jsem se změny, jež se s ním udála: statný, růžolící muž najednou kráčel schýlený a působil nesmírně křehce. Měl na sobě prostý hnědý plášť, všední oděv. Honosné hedvábné šaty a zlaté řetězy zmizely. Cavendish a Cromwell mu pomáhali nastoupit na vůz, ale on najednou zavrávoral a musel to zkusit znovu. Neuniklo mi, kolik úsilí ho stálo, než se vydrápal nahoru a usedl vedle kočího. Někde zakokrhal kohout a Cavendish s Cromwellem s nečitelnými výrazy ustoupili. Očividně se nechystali odjet s kardinálem, ale zůstávali v Hampton Court.

Když se povoz rozjel, přidali se další jezdci – královský „doprovod“ na cestu. Někteří na sobě měli honosný šat

dvořanů, zatímco jiní jeli v královských barvách – působili jako stráže nebo vojáci. Všichni koně byli nádherní, s uzdami, sedly a postroji. Několik pánů na koních se ošklíbalo nad kardinálovým prostým oděvem. Kdosi na něj zavolal „sketo“. Nějaký mladý šlechtic na něj plivl a obvinil ho, že prznil chlapce ze sboru. Ostatní výskali a smáli se. Byla to lež. Kardinál nikdy dětem neubližoval, i když jsem znal kněze, kteří to dělali. Jenže teď když byl bezmocný, jeho nepřátelé se radovali, že ho mohou hanobit.

Ještě před týdnem byl kardinál nejmocnějším mužem v Anglii. Někteří reptali, že je druhým králem. A pak ho jeho protivníci bez varování zničili. Stěží jsem to dokázal pochopit.

Mistr Peter a já jsme nebyli jediní, kdo se za úsvitu vyšel podívat na kardinálův odjezd a skrýval skutečné emoce. Tucty dalších mužů a žen se shromáždily podél silnice. Několik lidí vykřikovalo jízlivosti a provolávalo jméno krále, ale většina se modlila za muže, který se k nim vždy choval s úctou a slušností. Navzdory svému fintění a intrikám k nám byl dobrý.

Tehdy jsem Thomase Cromwella sotva znal, i když jsem slýchal o jeho chytrosti. Protože byl starší a živil se jako úředník, narazil jsem na něj jen zřídka. Nevšímal si mě. Většina lidí očekávala, že po kardinálově odjezdu z Hampton Court se Štěstěna obrátí ke Cromwellovi zády – vazby na muže, jenž upadl v nemilost, byly jen zřídka cestou k úspěchu. Jenže se stal pravý opak. V následujících letech jsem se měl s Cromwellem setkat mnohokrát a za různých okolností.

3

PEČLIVÉ PŘÍPRAVY

O měsíc později, listopad 1529
Madge Sheltonová, Hampton Court Palace

„Ujisti se, že je garderoba v pořádku," nařídila mi matka, když zavírala dveře. Vychutnávala jsem si chvíle, kdy jsem mohla jednat a rozhodovat samostatně. Téměř hodinu jsem sledovala, jak mladí sluhové přenášejí věci mé sestřenice do jejích pokojů – asi dvacet dřevěných beden různých velikostí, každá s vyřezaným zdobným „AB". Bedny složili tam, kam jsem jim řekla, a když skončili, poděkovala jsem jim. Taková byla zásada mé matky. „Bůh ti dal do vínku výsady," opakovala. „A ty máš povinnost být laskavá."

Hospodyně pečlivě připravila pokoje. Procházela jsem jimi a obdivovala tlusté koberce a drahý nábytek – každá truhla, stůl a židle byly uměleckým dílem. Slyšela jsem, jak lidé popisují extravagantní příbytek kardinála Wolseyho. Mnozí mu záviděli a nejeden se zastavoval nad původem jeho bohatství. Nepocházel z urozené rodiny – jeho otec byl kuchař, řezník, pekař, zkrátka prostý člověk. Ať už ale kardinál ke svému úžasnému jmění přišel jakkoli, musel teď litovat, že byl nucen je opustit a uchýlit se do drsného exilu na severu.

Když se matka vrátila, objevila se hospodyně a ujistila nás, že se nám dostane všeho, co budeme potřebovat. Udělala

před matkou pukrle. „K vašim službám, lady Sheltonová.“ Pak se usmála a obrátila se ke mně. „Paní Sheltonová,“ pronesla s dalším pukrletem.

Byla ještě stále mladá a kardinálovi zřejmě sloužila od dětství. Netušila jsem, co se stane s domácností, když muž, jenž upadl v nemilost, přenechal svůj palác králi, ale doufala jsem, že se jí bude dařit dobře.

„A my jsme vám vděčné,“ odpověděla matka, za každé situace korektní a zdvořilá. „Má dcera teď vybalí cestovní kufry a dá do pořádku garderobu. Můžete poslat nějakou ženu, aby jí s tím pomohla?“

„Jistě, moje paní. Mohu vám ukázat ostatní pokoje?“

Matka mi nařídila: „Madge, dohlédni na to, aby bylo vše připraveno, než přijede tvoje sestřenice. Zkontroluj, že je vše na svém místě.“ Před rokem jsem se připojila k matce jako dvorní dáma Anny Boleynové. Má práce spočívala mimo jiné v tom, že jsem se starala o to, aby její početné šaty byly připravené a čekaly na ni při cestách z místa na místo.

O několik minut později už do dveří nakoukla Betty. Ukázalo se, že je to šikovné a ochotné děvče. Strávily jsme několik hodin zavěšováním váčků s vonnými bylinami do skříní a vkládáním svazků levandule do zásuvek. Vybalily jsme a uložily noční košile, košilky, spodničky, vrchní sukně, šněrovačky, šaty a pláště mé sestřenice. Zapamatovala jsem si umístění tuctů součástí oblečení, abych byla připravená, kdyby požádala o „košilku s vyšitými růžovými poupaty“ nebo „šněrovačku se zelenými sametovými stuhami“.

Betty přejela prsty po stříbrných nitích na brokátových sukních a dotkla se perel zdobících francouzské čepce. Obdivovala perličkami pošité hedvábné boty, taftové střevíce a sametové pláště podšité kožešinou. Moje sestřenice si na cesty brávala svou rozrůstající se sbírku náhrdelníků, broží a náušnic – truhličku opatřenou visacím zámkem měla neustále u sebe. Král jí každých pár týdnů věnoval nějaký nový šperk, protože jeho vášeň k ní rostla.

Otec Anny Boleynové byl matčin bratr, takže naše rodina patřila do rodu Boleynů. Matka mi každý den připomínala, jaké máme štěstí. „Pokud se stane královnou, ty a tvá sestra se dobře vdáte. Všichni Boleynové z toho budou mít prospěch." Takový je nejspíš úděl matek – najít pro své dcery manžely s pozemky a tituly. A moje matka se této záležitosti věnovala s velkým nasazením. „Tvůj den brzy přijde," říkala, a mě okamžitě napadlo: „Snad ne příliš brzy." V té době mě více zajímali rytíři a princové z legend než podlézaví dvořané.

Ačkoli byla Anna Boleynová moje sestřenice, v dětství jsem ji téměř neznala. Byla o deset let starší než já a dobu mého dětství prožila ve Francii. Když mi bylo šestnáct, stala jsem se jednou z jejích dvorních dam a v té době už všichni v Anglii věděli, že si ji král chce vzít, jen kdyby to papež Klement dovolil. Ve svém novém postavení jsem viděla, jak okouzlila nejen Jeho Veličenstvo, ale spoustu dalších mužů. Na rozdíl od ostatních dam u dvora byla neskrývaně koketní a nezdráhala se říkat, co si myslí. Hovor prokládala francouzskými frázemi, pronášenými napůl tichým škádlivým tónem. Tyhle vlastnosti zřejmě většinu mužů vzrušovaly.

K Wolseymu chovala už dlouho zášť a stěžovala si, že zdržuje zrušení manželství a příliš se stará o vlastní obohacování. Když nakonec přesvědčila krále, aby ho propustil ze svých služeb, vnímala Hampton Court jako svou osobní odměnu. V tomhle prostředí mohla vystupovat jako královna krále Jindřicha, bez ohledu na posvěcení papežem.

Občas mi bylo dovoleno spatřit také její skrývanou stránku, když na chvíli odhodila dvorní masku. Zatímco odpočívala nebo se připravovala na setkání s Jeho Veličenstvem, byla zamlklá, jako by se učila nazpaměť nějaký verš z básně nebo promýšlela strategii. Nepochybně si uvědomovala, jak malé má šance na úspěch a co za překážky jí stojí v cestě: papež, láska lidu ke královně Kateřině, dokonce i známá vrtkavost a nerozhodnost Jeho Veličenstva.

V průběhu let král usiloval o přízeň mnoha žen, aby je vzápětí odvrhl, zatímco královna Kateřina předstírala, že se nic neděje. Jednou z nich byla i starší sestra Anny Boleynové, ačkoli k tomuto románku došlo ještě dřív, než jsem začala tyhle věci chápat.

Zeptala jsem se matky, co se stalo, ale ona opáčila: „O tom se nemluví. Je to tak lepší pro všechny." Protože Mary Boleynová žila v Hertfordshiru u rodiny svého manžela, setkala jsem se s ní jen několikrát. Byla vnadná a vlídná a já si uvědomovala, čím mohla krále přitahovat. Její naprosto nevýrazný manžel se pozvedl vysoko nad očekávání všech. Až teprve nedávno jsem pochopila proč.

To sestřenice Anna byla mnohem rafinovanější a odhodlanější – vždy několik kroků před ostatními. Jako její dvorní dáma jsem byla svědkem toho, jak králi lichotí, opětuje jeho toužebné pohledy a přijímá nádherné dary. Omotala si ho kolem prstu, ale nikdy ho nepustila do postele. Místo toho skoro do každého rozhovoru vsunula myšlenku na manželství. Kdykoli si Jeho Veličenstvo dělalo starosti, že nemá syny, políbila si ukazováček a jemně mu ho přiložila na rty. Slaďounce poznamenala, že královně Kateřině už je přes čtyřicet a něžně francouzsky dodala: „Nemůže vám dát to, co chcete." Podle mého bratrance George, jejího mladšího bratra, s neplatností sňatku přišla právě ona.

Jenže ukončit královský svazek se španělskou princeznou bylo komplikované a několik tajných rádců varovalo, že by mohlo dojít k válce. Mé sestřenici dělaly starosti průtahy a papežova neústupnost. Obávala se, že králova vášeň k ní ochladne. „Jeho Veličenstvo je pověstné vrtkavostí v otázkách lásky," říkávala s úsměvem. „Dnes je vášnivý, ale jak dlouho mu to vydrží?"

Lidé v její blízkosti ji uklidňovali a ona se vždy zasmála a pohlédla do zrcadla. Tam viděla, stejně jako já, elegantní, inteligentní ženu, jež právě dovršila osmadvacet let.

Kolem třetí hodiny se chlapci vrátili pro prázdné truhly a já propustila Betty, aby se mohla věnovat dalším povinnostem. Chtěla jsem víc prozkoumat Wolseyho proslulý palác, dokud byl ještě čas. Až dorazí sestřenice, budu mít spoustu práce s tím, abych jí byla k ruce. Chvíli jsem jen tak bloumala po chodbách a galeriích, kde se sloužící ustavičně klaněli a vzápětí se rychle vytratili. Většina pokojů byla prázdná a mě napadlo, co se asi stalo se všemi lidmi. Viděla jsem muže v královských livrejích, jak vytahují ze skříní stříbrné poháry, mísy a talíře a přepočítávají je. Stáli před tapiseriemi a plátny a diskutovali o jejich tématu a odhadované hodnotě, zatímco písař si dělal poznámky. Jeho Veličenstvo zjevně chtělo mít přehled o veškerém novém majetku.

Přešla jsem nádvoří a zamířila ke kapli, prý nejkrásnější v Anglii. Už samotný vstup byl impozantní, ale když jsem vešla dovnitř, zatajil se mi dech. Sloupy a oblouky se vypínaly vysoko ke stropu a stěny lemovaly sochy. Sluneční světlo pronikalo vysokými okny, kde barevné mozaiky znázorňovaly životy svatých. Mým oblíbeným byl svatý František, jenž seděl obklopený houfem králíků a z rukou krmil jehňata a oslíky. Na oltáři blikaly svíčky a po polední mši se ve vzduchu vznášela vůně kadidla.

Doufala jsem v klidné chvíle, jenže zepředu zaznívaly rozzlobené hlasy. Hádali se tam tři muži a dva z nich jsem poznala: Charles Brandon, vévoda ze Suffolku a králův švagr, a sir Henry Norris, oblíbený služebník Jeho Veličenstva. V prázdné kapli se rozléhal vévodův hlas.

„A teď patří králi."

Stáli vedle velké otevřené bible, vystavené na jedné skříňce. Třetí muž měl na sobě střízlivé, ale nákladné oblečení a vypadal jako jeden z Wolseyho mužů. „Můj pane, o nic jiného nežádá. Jeho Veličenstvo dalo tuto bibli kardinálovi na památku setkání s Františkem I. u Calais."

Můj otec a strýcové ještě v mém dětství vyprávěli historky o tomto okázalém setkání. Král Jindřich se tehdy sešel

s francouzským králem na neutrálním území poblíž Calais a každý z panovníků během obřadů a turnajů předváděl své pohádkové bohatství. Nikdy nic nebylo honosnější – dokonce i stany a prapory byly obarvené zlatem. Tato událost byla prý největším diplomatickým úspěchem Jeho Veličenstva, ale podle mého otce to všechno naplánoval Wolsey.

„Cavendishi, do toho nemáte co mluvit." Vévoda zrudl hněvem.

Ten muž, Cavendish, se jemu i siru Henrymu hluboce uklonil. „Bylo by to milosrdné gesto, pánové, vůči Božímu služebníkovi, jenž králi mnoho let věrně sloužil."

Suffolk ze sebe vychrlil řadu vulgárních nadávek na adresu Cavendishe i kardinála. Skončil slovy: „To tu zatracenou věc radši hodíme do Temže, než aby ji dostal Wolsey."

Cavendish se nehýbal, ale místo k Suffolkovi se obrátil k Norrisovi. „Sire Henry, kdyby tuto bibli kardinál dostal, přineslo by mu to alespoň trochu útěchy. Je nemocný a zoufalý."

Norris se na chvíli zamyslel. Pak vzal knihu, zavřel ji a podal Cavendishovi. Suffolk dál zuřil. „Dáváte ji Wolseymu? Tomu ufňukanému, proradnému prevítovi? Král bude vzteky bez sebe."

„Podle mého názoru ne," namítl Norris. „Jeho Veličenstvo není mstivé. Je to laskavý a odpouštějící vladař."

Ve srovnání s ostatními dvořany byl sir Henry Norris tišší a diskrétnější. Byl to rodinný typ, jeho žena a děti žily na venkovském sídle. S králem se přátelili už od mládí.

Cavendish vzal bibli pod paži, a když opouštěl kapli, zahlédla jsem třpytivé drahokamy na její vazbě. Suffolk ho následoval ve vzdálenosti několika kroků. Pouze sir Henry mě pozdravil slovy: „Paní Sheltonová." Uklonila jsem se a konečně jsem měla tenhle nádherný prostor jen pro sebe.

Prohlídku kaple jsem zahájila procházkou střední uličkou. Užívala jsem si volna a vychutnávala si záplavu toho nádherného světla. Nezapomněla jsem se pomodlit za bezpečí

rodiny a poděkovat Bohu za jeho četné dary. Pak jsem se posadila do lavice a v myšlenkách se obírala změnami posledních několika let – vzestupem mé sestřenice, náhlým výsadním postavením Boleynů, mým vlastním příchodem ke dvoru. Ve srovnání s dřívějším životem v Norfolku jsem nosila pěknější šaty a tančila s chytrými, ambiciózními muži. Tančila jsem dokonce i se samotným králem.

Současně mi ale neuniklo, že Jeho Veličenstvo mělo sklon obracet se zády k těm, které kdysi mělo v oblibě, včetně královny Kateřiny, jež byla dvacet let jeho ženou. Přestěhoval ji do zatuchlého hradu kdesi v kopcích a odmítal jí umožnit návštěvy její dcery. Platil jejím dámám, aby ji špehovaly, a zabavil jí šperky. Ty pak velkoryse daroval mé sestřenici, jeden blyštivý dar za druhým: safírový prsten, granátový náhrdelník, diamantový náramek. Vyhnal Wolseyho, jenž mu dlouhá desetiletí sloužil, a poslal nemocného starého církevního hodnostáře do Yorku.

Moje mladší sestra Mary, která zůstala doma v Norfolku, si sama sebe představovala na místě mé sestřenice. „Kéž bych si mohla vzít krále," říkávala, „a stát se anglickou královnou." Vyráběla si korunky z látky stočené do stužek a dávala rozkazy panenkám a zvířátkům. Jenže já jsem sestřenici nikdy nezáviděla šaty, šperky ani všechny ty lidi, kteří se k ní hrnuli, jen aby ji spatřili. V mnoha ohledech jsem nedokázala pochopit její uvažování. Podle mého názoru byl král Jindřich příliš nespolehlivý a navíc ještě mrzutý a stejně starý jako můj otec. V celé Anglii by se nenašlo dost zlata, abych se chtěla stát jeho královnou.

Právě když jsem se obrátila k odchodu z kaple, vstoupil bočními dveřmi mladý muž mého věku, nejkrásnější bytost, jakou jsem za poslední měsíce viděla. Měl na sobě kardinálovu livrej a já se ho zeptala na jméno.

„Mark Smeaton, má paní, jeden z kardinálových hudebníků. Doufám, že pro vás budu moct hrát."

Také jsem se uklonila a představila se, ačkoli to vzhledem k jeho nižšímu postavení nebylo nutné. „Margaret Sheltonová… Sloužím lady Anně Boleynové. Zítra přijede s Jeho Veličenstvem.“

Usmál se a uklonil se ještě hlouběji. „V tom případě by mi bylo o to větší ctí, kdybych vám mohl zahrát.“ *Jaká škoda, že to není šlechtic*, pomyslela jsem si tehdy. Rozhodně vypadal jako princ. Pan Smeaton byl příjemnou změnou oproti užvaněným pávům, kteří se naparovali u dvora. Jenže se musel naučit používat minulý čas, když mluvil o Wolseym. Jeho dobrodinec byl v nemilosti. Moje sestřenice zvítězila.

4

KARDINÁLOVA POSLEDNÍ HOSTINA

Listopad 1529
Mark Smeaton, Hampton Court Palace

Zatímco jsem čekal na zprávy o své budoucnosti, opakoval jsem si, že se nemám čeho bát. Trávil jsem čas cvičením a pomáhal mistru Peterovi v kostele. Téměř každý den jsem si znovu a znovu pročítal kardinálův dopis: „Tvoje nadání je vzácné, můj mladý příteli. Možná ani sám netušíš, jak vzácné. Když hraješ a zpíváš, slyším šepot andělů. Modlím se, aby se Ti dařilo a našel jsi štěstí v životě. Nechť Tě milosrdný Pán opatruje.“ Bylo to pár slov, která ani nemusel psát. Jeho víra ve mě mi dodávala sílu.

Brzy měl do Hampton Court dorazit král i s Annou Boleynovou, o níž jsem toho tolik slyšel. V domácnosti si mnozí šeptali, že to byla právě ona, kdo nenáviděl kardinála a toužil po jeho paláci. Někteří ji nazývali „francouzskou děvkou“ nebo „konkubínou“. Jiní šli ještě dál a živě líčili její ruce, prsa a intimní místa a tvrdili, že patří čarodějnici. Většina z toho byla přitažená za vlasy a mě stále více zajímalo, jak vypadá žena, kterou lidé považují za přitažlivou, a současně nebezpečnou a záštiplnou.

S myšlenkami na nejistou budoucnost jsem bloumal palácovými galeriemi a slavnostními sály, vzpomínal na minulost a uvažoval, co přinese zítřek. Královi služebníci už vyhnali mnohé ty, co sloužili kardinálovi. V tomto případě věrnost jednomu muži vyvolávala podezření v očích druhého.

Ve Velkém sále muži odstraňovali vlámské tapiserie. Přihlížel jsem, jak je sundávají a smotávají na podlaze. Zeptal jsem se, co je nahradí.

„Praporce Jeho Veličenstva. Stěny zakryjí královské barvy."

„Co se stane s tapiseriemi?"

„Skončí v Greenwichi," odvětil ten muž. „Odvezeme je do Greenwiche – mají obrovskou hodnotu. Váš kardinál byl na duchovního bohatý."

Rytíři na bílých ořích, draci chrlící oheň, půvabné dámy s květy ve vlasech. Jako malý chlapec jsem chodíval do Velkého sálu, když byl prázdný, a dlouze jsem si tapiserie prohlížel. Stával jsem ve středu místnosti a tančil v hřejivém světle. Představoval jsem si, že jsem rytíř bránící pannu nebo trubadúr putující cizokrajnými zeměmi.

Nejspíš je přirozené, že v dobách převratných změn člověk přemítá o minulosti – je to způsob, jak si uchovat to, co mizí. Když jsem tak stál na místě, kde jsem sníval o dobrodružstvích, vzpomínal jsem na dětství a na rozhodnutí, jež jsem učinil v sedmi letech, kdy jsem opustil svoji rodinu.

Otec kardinála Wolseyho byl řezník a jeho nepřátelé si z něj kvůli nízkému původu tropili posměšky. Jenže jeho vzestup z tak skromných poměrů dával lidem jako já naději. Obdivoval jsem ho a nebyl jsem sám.

Můj otec byl tesař – zemřel krátce poté, co jsem odešel z domova. Přivezl naši rodinu do Anglie z Flander, když jsem byl ještě nemluvně. Na tu cestu si pochopitelně nepamatuju. Ale dokázal bych nakreslit naši chatrč na břehu řeky Aire i nástroje, jež můj otec používal. Dodnes vidím jeho

rozpraskané ruce a hnědý prach, který pokrýval jeho zástěru a zažral se mu do oblečení. Nejvíc si ale vybavuju hlad a to, jak mi otec dával svůj chléb. Doufal, že v Anglii povede snazší život, ale nestalo se tak. Zakázek měl málo a jeho zákazníci ho často podváděli a posmívali se jeho přízvuku. Většina Angličanů „špinavé Vlámy“ nenáviděla.

Matka mě učila ukolébavky a lidové písně, zatímco vařila a drhla podlahu, aby vytvořila z naší špinavé boudy domov. Když mi bylo pět nebo šest let, začal jsem si vydělávat drobné mince tím, že jsem zpíval u cesty k vesnické návsi. Jednoho dne mě uslyšel místní farář a požádal mě, abych zazpíval během mše v den vánočního trhu. A tím začal můj nový život.

Za soumraku zaplnili venkované kostelík osvětlený svíčkami a ve vzduchu byla cítit vůně vavřínu. Zazpíval jsem tradiční koledu, popisující troubící anděly a pokorná zvířata radující se z Kristova narození. Když jsem skončil, oslovil mě jakýsi tlustý muž v červeném rouchu a klobouku a udělal mi nad hlavou křížek. Dodnes si pamatuju jeho slova: „Tvá píseň velebí Boha, chlapče, a přináší radost těm, kdo ji slyší.“

Později jsem se dozvěděl, že to byl velmi důležitý návštěvník – kardinál, co radil králi.

Následující den ráno přišel do naší chatrče muž v pěkném oblečení, aby si promluvil s otcem. Na závěr rozhovoru návštěvník oznámil: „Počkám na vaši odpověď venku.“

Otec si klekl vedle mě. „Chtěl bys žít v paláci jednoho mocného muže a zpívat v nádherném kostele?“ Pohladil mě mozolnatými prsty po tváři. „Budeš zpívat ve sboru a studovat hudbu. Chtěl bys to?“

Matka stála za mnou a dlaní se dotýkala mého spánku. Cítil jsem, jak se chvěje, ale mlčela. Odpověděl jsem otci, že ano.

Příští ráno jsem sledoval, jak matka balí do starého pytle moje věci – odřenou košili, spravované ponožky a malého

dřevěného koníka se sedlem a třmeny šikovně vyřezanými do dřeva. Otec pracoval téměř celou noc, aby ho dokončil. Byl to jeho dárek na rozloučenou.

„Tvoje rodina je na tebe pyšná," prohlásila matka. „Budeš chodit do školy. Otec sní o tom, že se staneš slavným vlámským hudebníkem jako ti, co slouží španělským králům." Můj malý bratříček seděl na slamníku na podlaze a chichotal se. Matka mě políbila na čelo a pak na prsty. Když si pro mě přišel ten muž, sevřela mě v objetí a zašeptala: „Budeme se za tebe modlit každý den až do smrti. Vždycky budeš náš syn." Otec odešel ten den ještě před svítáním do města. Nedokázal snést pohled na to, že odcházím.

Nechtěl jsem je opustit, ale už tehdy jsem chápal situaci. Kardinál mi nabídl cestu z chudoby a moje rodina to nemohla odmítnout. Během jízdy do Hampton Court mi kardinálův muž sdělil, že dal mému otci váček peněz, dost na jídlo pro rodinu na dva roky. Ten den jsem měl strach a polykal slzy loučení a osamění, ale tato slova mi dodávala klid.

Naposledy jsem s kardinálem Wolseym mluvil tu noc, kdy jsem hrál pro krále. Pro mě to byl vzrušující večer, ale kardinál si musel připadat jako člověk balancující na vratkých nohou nad propastí. Nedosáhl rozvázání manželství a jednání s církví se protáhla na několik let. Podle mě doufal, že se zachrání, když králi připomene své četné úspěchy, jako například setkání s králem Františkem I. Také proto kardinál pozval krále na návštěvu Hampton Court a nařídil uspořádat honosnou hostinu, na níž podával vybrané lahůdky, o nichž věděl, že je má Jeho Veličenstvo rádo.

Ačkoli kardinál žil v přepychu, královský pobyt vyžadoval týdny plánování, do něhož se zapojili všichni. Kuchaři objednali zvěřinu a zeleninu, rolníci vykrmovali husy. Služebnictvo vydrhlo každičký kout a umylo všechna okna a zahradníci stříhali a prořezávali. Starší sloužící učili mladší, jak

zdravit hosty z řad šlechticů a hodnostářů – co říkat a co neříkat. Kuchtičky si zkoušely pukrlata před kuchyňskými pomocníky, kteří seděli u dlouhých stolů a leštili stříbro.

My hudebníci jsme nacvičovali fanfáry pro královy příchody a odchody a hymny a chvalozpěvy pro slavnostní mše. Učili jsme se nové kompozice – hlavně italské madrigaly a nové benátské skladby psané pro soubor nástrojů. Mistr Peter mi oznámil, že budu hrát na hostině pro Jeho Veličenstvo. Prohlásil: „Pevně věřím, že jsi připraven."

O několik dní později mě kardinál povolal, abych mu přezpíval písně, které jsem mohl přednést, což nikdy předtím neudělal. Seděl jsem s ním a mistrem Peterem, loutnu v ruce, a přednesl jsem asi dva tucty možných skladeb. Vybrali ty, o nichž si mysleli, že se králi budou nejvíce líbit. Následně mě kardinál požádal, abych každou z nich zazpíval znovu a on se ujistil, že neobsahují žádná slova nebo fráze, jež by mohly Jeho Veličenstvo případně urazit. V tu chvíli už musel tušit, že jeho postavení je na vážkách. I sebemenší chybu mohli použít proti němu.

„Umíš zpívat francouzsky, Marku?" zeptal se.

„Ano, Vaše Eminence." Jako sborista jsem zpíval latinsky a na naléhání mistra Petera jsem se naučil také písně ve španělštině, italštině a francouzštině, což byly jazyky dvorské hudby.

Kardinál vysvětloval: „Rád bych zařadil milostnou píseň ve francouzštině jako poctu lady Anně Boleynové." Všichni věděli, že se jí dostalo vzdělání ve Francii, než po návratu okouzlila našeho krále. Zazpíval jsem několik oblíbených písní a kardinál vybral tu nejmladistvější a nejromantičtější, úchvatnou skladbu. Dokonce i cynik by se při poslechu její melodie a slov neubránil vzpomínkám na své dny zamilovanosti.

„Bude tam, pane?" zeptal jsem se. Třeba budu mít možnost spatřit ženu, o níž všichni mluví.

„Ne, ale uctíme ji v její nepřítomnosti. Tuto zazpívej na závěr."

Poté, co kardinál odešel, mi mistr Peter prozradil, že král hraje na loutnu a někdy skládá písně. „Je známo, že se Jeho Veličenstvo zajímá o nadějné mladé hráče a chválí je. Ale nebuď zklamaný, pokud nic neřekne. Třeba bude mít zrovna jiné starosti."

Během týdnů příprav přijel z Londýna zvláštní krejčí se skupinou švadlen, střihaček látek a vyšívaček. Mistr Lucas a jeho pomocnice si zabrali několik místností v přízemí, kde vytvářeli nové oděvy pro hudebníky, navržené jako poctu králi. Navštěvovali jsme tyto místnosti opakovaně. Nejprve nám vzali míry a poté jsme chodili na zkoušky oděvů, vždy po trojicích nebo čtveřicích.

„Tohle budeme mít na sobě?" Zamračil jsem se na hrubou tkaninu, kterou mi jedna mladá žena ovinula kolem paže. Připomínalo to spíš materiál na pytel brambor, než šaty pro vystupování před králem.

„Ne, vy hlupáčku, to je kvůli tomu, aby se látka správně nastříhala." Zasmála se hlasem na ženu překvapivě chraplavým. „Až s vámi skončíme, budete úchvatný."

Mohlo jí být tak dvacet pět a podle přízvuku pocházela odněkud ze západu. Spatřil jsem, jak jí zpod šátku vykukují kudrnaté rusé kadeře. Jedna jí sklouzla po krku.

„Tohle bude pro vás," vysvětlovala. Ukázala mi roli látky v temně zelené barvě, přepychovější než cokoli, co jsem kdy měl na sobě. Kardinál vždy oblékal své hudebníky dobře, ale tohle už se blížilo spíše oděvu nějakého dvořana. Andrew, trumpetista, jemuž zrovna naproti zkoušeli jeho šaty, se zeptal, jestli by je mohl po králově odjezdu prodat, aby mohl žít už navěky v pohodlí.

„Vy jste Mark, že?" Žena pohlédla na náčrt mužského oblečení s malými kousky látky přišitými k papíru. „Musíte být hodně důležitý hráč. Dostanete nový klobouk, kabátec a plášť. Budete nejkrásnější ze všech."

„Mám zpívat králi během hostiny ve Velkém sále.“ Chvíli jsem uvažoval, zda je otázka, kterou se chystám položit, vhodná, ale neviděl jsem na ní nic špatného. „Prosím, paní,“ řekl jsem, „mohla byste mi sdělit své jméno?“

„Jsem Nan, k vašim službám, pane.“ Znovu se zasmála, tentokrát šibalsky a láskyplně.

Po pár dnech jsem se vrátil na další zkoušku a nehybně jsem stál, zatímco Nan nervózně přecházela kolem, upravovala zapínání a špendlila manžety. Můj kabátec a vlající zelený plášť zdobily královy iniciály a červené a bílé tudorovské růže. Vzhledem k tomu, že královské barvy byly červená, zelená a bílá, byl tento návrh projevem úcty.

Objevil se mistr Lucas, aby zkontroloval Naninu práci. Zatímco si pohrávala s výstřihem kabátce, krejčí zkoumal každý šev. Mistr Lucas, drobný muž s králičím výrazem, se krejčovskému řemeslu věnoval se stejnou pečlivostí jako mistr Peter hudbě. Požádal mě, abych se otočil, a pak pokyn zopakoval ještě jednou.

„Zvedněte a spusťte paže,“ vybídl mě. „Ano, sedí mu dobře.“ Když ohodnotil Naninu práci jako „vynikající“, její tvář se uvolnila a dívka se usmála.

Krejčí odešel a já jsem cítil, jak se Naniny prsty dotýkají mého krku, když znovu kontrolovala stehy. Toho večera jsem ležel v posteli a znovu jsem prožíval ten pocit, jak se mě dotýká. Začal jsem si představovat, jaké by to bylo, sundat jí šaty z ramen a přitisknout rty na její ňadra. I když chlapci mladší než já navštěvovali nevěstince, já jsem byl ohledně pohlavního života ještě nevinný. Uvažoval jsem, že tam také zajdu – koneckonců mi nedávno bylo sedmnáct. Ale až do té chvíle jsem o tom jen snil a tajně se uspokojoval. Naštěstí jsem dostal vlastní pokojík, když jsem se stal učedníkem mistra Petera, takže jsem už nespal s chlapci ze sboru. Každou noc a někdy i během dne jsem si představoval sdílení lože s Nan. V mé mysli ochotně přijímala moje

návrhy a já se těmito představami opájel. Viděl jsem ji nahou a zlatou ležet ve své posteli.

„Marku," řekla při mé další návštěvě. „Zapomněla jsem na váš klobouk. Mohl byste počkat, než ho přinesu?"

Bylo už pozdě a ostatní švadleny odkládaly zástěry a uklízely stolky. Brzy jsem v dílně osaměl. Rozhlížel jsem se po místnosti: nůžky, špendlíky, cívky s nitěmi, některé stříbrné a zlaté. Vedle mě na stole ležely role sytě červeného hedvábí – nejspíš na nový oděv pro kardinála.

Rozesmátá Nan se vrátila a nasadila mi na hlavu nový klobouk. „Líbí se vám?" Obešla mě, aby si mě pořádně prohlédla. „A já se vám taky líbím?"

Už si nevzpomínám, co jsem jí na to odpověděl. Koketní škádlení mi bylo zcela cizí. Ale slova jsem vlastně ani nepotřeboval. Nan mě zavedla do komory vzadu a pečlivě zamkla dveře. Z police sundala měkkou hnědou deku a rozprostřela ji na podlaze. Milovali jsme se vedle krabic a košů se šicími potřebami, ale naše skromné okolí zmizelo, když si Nan sundala šátek a kudrnaté rusé vlasy jí splývaly až na prsa. V mé mysli v celém Hampton Court náhle nebyl nikdo jiný než my dva.

Pomohla mi ze šatů a pak jsem já pomohl jí. Vedla mi ruce a šeptala pokyny; její tělo ochotně reagovalo na mé. Nevypadala, že by jí vadilo učit mě umění tělesných slastí, a v následujících dnech se radovala z mých pokroků. Škádlila mě i chválila za to, že jsem se postupem času vypracoval od překvapeného tápání první noci k sebevědomějšímu milování.

Jakmile náš milostný vztah začal, vymýšlel jsem si nejrůznější výmluvy, abych se mohl na konci dne vytratit do krejčovské dílny, když jsem věděl, že tam Nan bude sama. Jednomu mému kolegovi se to nepozdávalo: „Co tam dole vlastně dělají? To tě oblékají jako hraběte ze Surrey?" Jen jsem mlčky pokrčil rameny a představoval si v duchu Nanino měkké, zaoblené tělo a její prsty, jimiž mě hladila po kůži. Milování se pro mě stalo novým světem, stejně svůdným

a důmyslným jako hudba. A stejně jako u hudby jsem zjistil, že i v něm existuje řada témat a variací, jež se dají procvičováním zdokonalovat.

Jenže jak dny míjely, začaly mě schůzky s tou roztomilou švadlenou dělat starosti. Styk s ní byl vzrušující, ale já se ptal, co plánuje dál. Čeká snad, že se vezmeme? Co když počne? Navzdory své svůdnosti nebyla Nan žena, do níž bych se cítil „zamilovaný“. Vlastně jsem o ní nic nevěděl a nebyl jsem ani zdaleka připravený živit rodinu.

„Nan, nejsi vdaná, že ne?“ zeptal jsem se při naší následující schůzce, po příjemné hodince tělesných slastí. Opřel jsem se o lokty a pohlédl na své oblečení přehozené přes holínky stojící v koutě. Obvykle se snažím vážit slova, než promluvím, ale v tu noc jsem prostě jen vyhrkl: „Bylas někdy vdaná? Kolik je ti vlastně let?“

„Zlato, takovými otázkami si srdce ženy nikdy nezískáš. Řekněme, že jsem starší než ty, ale mladší než kardinál. A mám své plány, neboj se. Ty do nich nepatříš.“

„Jak to myslíš?“

„Předpokládám, že se brzy vdám… za váženého muže s dobrým postavením.“

„Ale co kdyby mezi námi k něčemu došlo… Myslím, co kdybys počala?“ Obtěžkat ženu by byl skandál, který by se nelíbil kardinálovi a zklamal by mistra Petera. Nanin budoucí manžel, ať už šlo o kohokoli, by se rozzuřil a mohl by se třeba chtít pomstít jednomu z nás nebo oběma.

„Nemusíš si vůbec dělat starosti,“ odpověděla s potutelným úsměvem.

„Jenže co bys řekla, kdybys nosila dítě pod srdcem? Všem by to bylo jasné.“

„Nikdo tě nebude podezřívat, můj milý. Prostě řeknu, že je to dítě krejčího.“

„Ale…“

„Ale co? Jsi hezký mladík, ale moje budoucnost je s mistrem Lucasem.“

Chvíli mi trvalo, než jsem pochopil, co tím myslí.

„Ano, zlato… nejsi jediný, i když jsi hezký. Mistrova žena před několika měsíci zemřela a my jsme milenci. Do konce roku se vezmeme."

Pocítil jsem lehké zklamání, když jsem zjistil, že se o Nan dělím s jiným mužem, ale vlastně mě to uklidnilo. Mezi polibky mi vysvětlila své důvody: „Krejčí se o mě postará a dá mi domov. Dokážeš něco takového ty? Tak to prostě v životě chodí."

Poté byly naše schůzky volnější a vášnivější – už jsem neměl strach z hanby, náhlého vynuceného sňatku nebo vzteklého muže, jenž by mě pronásledoval s bičem nebo nožem. Byly to bezstarostné dny. Jenže s blížící se královou návštěvou se mi Nan stále víc vzdalovala. Nastal čas vrátit se k hudbě.

Krále jsem jako sborista několikrát zahlédl z dálky, když navštívil Hampton Court. Ale na hostině jsem měl být sólistou v koncertu připraveném přímo pro něj. Musel jsem podat ten nejlepší výkon. Každý den jsem vstával za úsvitu a cvičil písně a vše jsem opakoval odpoledne. Předváděl jsem je mistru Peterovi, který mi pomáhal zlepšovat prstoklad, frázování a práci s dechem. Noty na loutnu jsem si dokonce přehrával na pokrývce před spaním a znovu po probuzení. V den hostiny jsem procvičoval celý koncert od začátku do konce bez přestávky – a pak jsem to zopakoval ještě několikrát. Představoval jsem si, že vstupuji do Velkého sálu a klaním se anglickému králi. Nacvičoval jsem, jak odpovím, pokud mě náhodou osloví. Na krásnou Nan jsem ani nepomyslel.

Toho večera jsem sledoval, jak kardinál vítá krále a jeho doprovod – statné muže se zlatými řetězy na znamení svého úřadu a s rukama obtěžkanýma pečetními prsteny. Vévoda z Norfolku si stěžoval na bláto na silnici. Sir Thomas Boleyn, otec Anny Boleynové, hovořil se všemi, až se zdálo, že snad

ani nepotřebuje dýchat. Byl tam i jeho syn George, pohledný muž, který byl tišší než ostatní.

Jakmile hostina začala, odešel jsem do předsálí. Tam jsem zkontroloval správné naladění loutny a protáhl si prsty, abych je měl uvolněné. Sloužící přinášeli stříbrné džbány s vínem a rychle se vraceli pro další. Za džbány následovala řada podnosů naložených chlebem a sýrem. Dva muži přinesli pečenou labuť na lůžku z jablek a hrušek. Čtyři muži, kteří nesli divočáka, pochodovali za doprovodu fanfáry, jež doprovázela přehlídku. A nakonec přišel na řadu obrovský dort ve tvaru koruny svatého Eduarda – na výšku měřil téměř dvě stopy. Třešně a ostružiny na něm nahradily rubíny a ametysty z koruny; špičky a křivky zdobila zlatě zbarvená cukrová vlákna. Z Velkého sálu se ozval jásot, ovace pro krále a cukráře.

Cavendish mě vyzval, abych se připravil. Vstal jsem a uchopil loutnu. Páže otevřelo dveře, já vešel a postavil se ke svému místu, polstrované, karmínové stoličce uprostřed sálu. U zadní stěny pod okny heroldové mávali královskými prapory, jejichž barvy vytvářely úchvatnou podívanou. Jeho Veličenstvo sedělo u dlouhého stolu přede mnou, vedle něj kardinál. Další šlechtici a hodnostáři zasedli ke stolům po obou stranách čestného místa pro panovníka. Kolem sebe jsem v tu chvíli měl nejmocnější muže Anglie, král byl jen dvacet stop ode mě.

I kdyby nebyl králem, nepůsobil by o nic méně impozantně. Byl energický, s mužnými rysy, oděný do bílé a zlaté barvy. Baculatý, šedivějící kardinál se u něj vznášel jako včela bzučící kolem květu. Když jsem si později tuto situaci vybavil, uvědomoval jsem si napětí mezi nimi. Kardinál se opakovaně nakláněl k Jeho Veličenstvu, aby zahájil hovor, ale král pokaždé odvrátil hlavu.

V místnosti pořád vládl hluk, hodující si spolu povídali. Čekal jsem, až někdo vyzve k tichu, aby mohl koncert začít. Uplynulo několik minut a já stál vedle stoličky, nejistý, co

si počít. Uklonil jsem se Jeho Veličenstvu a ostatním, ale oni si toho nevšímali. Začal jsem mít obavy, že moje velká příležitost skončí ponižujícím zklamáním. Pak král přiložil k ústům číši, pomalu se napil a po chvíli zvedl ruku, aby sjednal ticho. Nepronesl jediné slůvko, ale jeho příkaz byl jasný: *Jsem připraven. Můžeš začít.*

Konečně přišla moje chvíle, abych krále pobavil. Oblečený jako princ jsem byl se svým výkonem toho večera spokojený. Zahrál jsem šest skladeb, převážně anglických, a na závěr francouzskou milostnou píseň. Král vstal ze svého místa a zatleskal. „Výborně, můj chlapče, to bylo nádherné. Tvé písně mě vrátily do mého mladí."

Vstal jsem a hluboce se uklonil. „Děkuji, Vaše Veličenstvo." Pohlédl jsem na kardinála, ale ten měl oči jen pro krále.

„Jak se jmenuješ?"

„Jsem Mark Smeaton, Vaše Veličenstvo." Znovu jsem se uklonil, potěšen i touto krátkou pozorností.

„Ta francouzská píseň byla skvostná. Chtěl bych si ji zazpívat. Pošli mi noty i text."

„S velkou radostí, Vaše Veličenstvo. Bude mi ctí udělat pro vás kopii."

„Nezapomeňte ji od něj převzít." Král pokynul jednomu ze svých pobočníků a ten se stejně jako já uklonil.

Kardinál se obrátil ke králi se slovy: „Bude to připraveno, než odjedete, Vaše Veličenstvo." Král se tvářil, jako by ho neslyšel.

Po vystoupení jsem se připojil k několika dalším hudebníkům a společně jsme hráli lehkou hudbu, abychom umocnili slavnostní náladu. Kardinál přistoupil a řekl: „Děkuji ti, Marku, tvoje písně Jeho Veličenstvo potěšily. Připrav prosím tu partituru na zítřejší dopoledne."

„Budete ji mít před desátou hodinou, Vaše Eminence." V tu chvíli se moje nadšení z hraní pro krále mísilo s obavami

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázku z knihy Přízeň královny Anny - Intriky na dvoře Tudorovců**.**
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.